

Hvem vinner miljøvalget 2009?

Naturvernforbundet Hordalands
Miljøvalgundersøkelse

Naturvernforbundet
Hordaland
naturvernforbundet.no/hordaland

Miljøvalgundersøkelse for Hordaland

Naturvernforbundet Hordaland har også denne valgkampen målt partienes vilje til å prioritere natur- og miljøspørsmål. De partiene som ved sist valg fikk mer enn 1500 stemmer, har fått anledning til å besvare 14 sentrale miljøspørsmål.

Spørsmål

- Innen 2010 bør postdistribusjonen av reklame speilvendes slik at bare de som sier "ja takk"
- Prosjektering og finansiering av tiltak som reduserer reisetiden Bergen-Oslo til 4,5 time
- Det bør ikke bygges en rullebane nummer to på Flesland Lufthavn.
- Stortinget bør innen 2010 garantere finansiering av et bybanenett i Bergen til Flekkefjord
- Staten bør innen 2010 gi langt større tilskudd til kollektivtrafikken i de store byene
- Stortinget bør innen 2011 vedta en plan for elektrifisering av all personbiltrafikk
- Området Herdlaflaket og Det Naue er uerstattelige naturområder og bør beskyttes
- Hele Øystesevassdraget bør sikres varig vern slik NVE har anbefalt
- Det bør ikke gis nye konsesjoner for småkraft verk før Stortinget har vedtatt en plan
- Vi bør i løpet av neste stortingsperiode få strengere nasjonale krav til utslipp fra småkraftverk
- Alle ENØK-tiltak i eksisterende bygg bør gis en statlig støtte
- Etter 2014 bør all bruk av fossile oppvarmingskilder fases ut
- Det bør ikke gis tillatelse til ytterligere letevirksomhet for olje og gass
- Om det planlagte anlegget for fangst og oppdrett av laks

Svar:
Helt enig=1
Delvis enig=2
Delvis uenig=3
Helt Uenig=4
Vet ikke=5

Kandidat	Spørsmål														Sum	Vet ikke	Snitt	Karakter	Parti	Parti
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4						
Sondre Båtstrand - De Grønne	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14			6	Grønne	1
Torstein Dahle - Rødt	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14			6	Rødt	1
Laila Dávøy - Krf	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	16		1,14	6	Krf	1,32
Gina Barstad - SV	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1	2	1	19		1,36	6	SV	1,36
Audun Lysbakken - SV	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1	2	1	19		1,36	6	SV	
Lars-Henrik Paarup Michelsen - V	2	1	1	1	1	2	1	1	2	2	2	2	1	5	24	1	1,46	6	V	1,66
Filip Rygg - Krf	1	1	1	1	1	1	2	4	4	1	1	1	1	1	21		1,50	5	Krf	
Lars Sponheim - V	2	1	1	2	2	3	2	1	3	2	2	1	2	2	26		1,86	5	V	
Magne Rommetveit - AP	1	1	5	1	1	2	5	5	3	1	2	2	4	3	36	3	1,91	5	AP	
Kjersti Toppe - Sp	1	2	1	1	1	2	2	3	4	2	2	2	2	3	28		2,00	4	Sp	2,12
Solfrid Borge - Sp	1	1	2	1	1	2	5	4	3	3	2	2	3	4	34	1	2,23	4	Sp	
Henning Warloe - H	1	1	4	2	4	2	4	2	4	1	2	2	4	4	37		2,64	3	H	2,95
Hilde Magnusson Lydvo - AP	2	1	3	2	2	2	3	4	3	2	5	3	4	4	40	1	2,69	3	AP	2,61
Anne-Grete Strøm-Erichsen - AP	2	1	4	2	2	2	3	4	3	2	5	2	4	4	40	1	2,69	3	AP	
Dag Ole Teigen - AP	2	1	3	2	2	2	3	4	3	2	5	3	4	4	40	1	2,69	3	AP	
Eivind Nævdal-Bolstad - H	1	1	4	3	4	2	5	2	4	2	3	3	4	4	42	1	2,85	3	H	
Per Rune Henriksen - AP	2	2	3	3	2	3	3	4	4	2	5	4	4	4	45	1	3,08	2	AP	
Øyvind Halleraker - H	4	1	3	3	4	4	3	4	4	3	3	3	4	4	47		3,36	2	H	
Gjermund Hagesæter * - Frp	5	1	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	52	1	3,62	1	Frp	3,62
Arne Sortevik * - Frp	5	1	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	52	1	3,62	1	Frp	
* på basis av skriftelig svar																				
full støtte =1, imgen støtte =4 for miljøtiltaket	1,61	1,10	2,11	1,85	1,90	2,20	2,44	2,74	2,95	1,90	2,00	2,15	2,80	2,84						
Vet ikke (tas ut av sum)	2	2				2	1			4			1							
Utfallsrom 1-6 for intervallet 1-4																				
Fra - Til Resultat (karakter)																				
1 - 1,49 ▶ 6																				
1,5 - 1,99 ▶ 5																				
2 - 2,49 ▶ 4																				
2,5 - 2,99 ▶ 3																				
3 - 3,49 ▶ 2																				
3,5 - 4 ▶ 1																				

Om undersøkelsen

Naturvernforbundet Hordaland har sendt ut 14 spørsmål til de 24 kandidatene som ved sist valg fikk mer enn 1500 stemmer på fylkesplan. 20 av de 24 kandidatene har svart på undersøkelsen. Erna Solberg fikk flest purringer og flest muligheter til å svare, men meldte tilbake via sin rådgiver at hun ikke ville svare når svarene ikke kunne begrunnes eller nyanseres. Da hun fikk mulighet til å utdype svarene, og ny utsatt frist, hadde hun ikke tid. Pensjonistpartiet kandidat Frank W. Hansen i Pensjonistpartiet har til tross for purringer heller

ikke svart. Svarprosenten er likevel så høy, og svarene så konsistente fra partiene med relativt lav svarprosent, at vi vurderer dem som representative for vedkommende parti.

Arne Sortevik og Gjermund Hagesæter har bare gitt skriftlig svar. De ble bedt om å fylle ut spørreskjemaet på lik linje med de andre kandidatene, men ønsket ikke å gjøre det. Vi har derfor etter beste skjønn, basert på deres skriftlige svar, fylt ut skjemaet. Kopi av det

utfylte skjemaet er sendt til begge kandidatene for å gi dem muligheten til å korrigere eventuelle misforståelser. Stortingskandidatene har hatt fire svaralternativer per spørsmål på en skala fra "helt enig" til "helt uenig". Hver kandidat har fått beregnet en gjennomsnittscore. "Vet ikke" svarene er holdt utenfor ved beregningen av dette gjennomsnittet. Hver kandidats gjennomsnitt er så lagt sammen og delt på antall kandidater fra hvert parti. Karakterene for den enkelte kandidat og parti

Hordaland 2009

får reklame i postkassen.

(bl.a. Ringeriksbanen) bør være gjennomført innen 2013 og ferdig bygget innen 2020.

sland, Haukeland sykehus, Fyllingdalen og Åsane.

ene som innfører rushtidsavgift.

transport innen 2020.

bør ikke ødelegges ved etablering av en eventuell ny seilingsled til Bergen.

t har vedtatt nye nasjonale føringer som i større grad tar hensyn til naturmangfoldet.

ale regler for energibruk i nye bygg. En minimum innstramning bør være 30% lavere energiforbruk enn det dagens regler krever.

støtte på minimum 1 krone per sparte kilowatt-time.

er (olje og gass) i boliger være forbudt.

omhet eller økt utvinning på norsk sokkel i neste stortingsperiode.

reponering av CO₂ på Mongstad ikke står ferdig som vedtatt innen 2014, bør staten trekke tilbake utslippstillatelsen.

snitt
Karakter
Parti

6
6
6
6
5
4
3
3
1

Det er oppmuntrende at alle partiene fullt ut støtter redusert reisetid på Bergensbanen, blant annet ved bygging av Ringeriksbanen. Det er også bred støtte for speilvendning av reservasjonsmuligheten mot postreklame, for økte statstilskudd til Bybanen og for større overføringer til kollektivtrafikken i byene.

Samtidig er det skuffende at så få støtter bevaring av naturmangfoldet gjennom restriksjoner på småkraftutbygging. Det kan indikere svak kunnskap om skadevirkningene som følge av slike naturinngrep. De aktuelle synes således å vektlegge økt strømproduksjon fra småkraft som «klimaalibi». Svakt står også garantien om at rensing av CO₂-utslippene fra gasskraftverket på Mongstad må gjelde, og at konsesjon trekkes tilbake om rensing ikke oppnås. Det er også svak støtte for at det ikke bør gis tillatelse til ytterligere letevirksomhet og økt utvinning på norsk sokkel.

Det kan virke som at flertallet av stortingskandidatene vil «redde» klimaet gjennom å bygge ut småkraftverk for å produsere mer strøm, samtidig som de ikke vil redusere de gigantiske CO₂-utslippene fra gasskraftverk og norsk olje- og gassvirksomhet.

Miljøundersøkelsen bekrefter også at flere av Stortingskandidatene ikke har tatt innover seg de alvorlige framtidige konsekvensene av klimaendringene. Kandidatene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Arbeiderpartiet synes lite innstilt på å gjennomføre tiltak som monner for å begrense klimaendringene og beskytte naturmangfold. Miljømotstanden er vesentlig større i Frp, Høyre og Ap enn det i Krf, SV, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Venstre. Hvilke av disse partiene som kommer i

regjeringsposisjon med mest stortingsrepresentanter, vil avgjøre om det blir miljøforverring eller forbedring i neste Stortingsperiode. Spørsmålet er om et større SV kan dra AP og Senterpartiet i mindre miljøskadelig retning, eller om et større Krf og Venstre kan dra Høyre og Frp i mindre miljøskadelig retning. Senterpartiet og Venstre synes her å stå i en mellomposisjon.

Miljøvalgundersøkelsen viser at det finnes gode miljøpartier både på den rødgrønne og på den borgelige siden. Dette er gledelig og nødvendig for at natur og miljø skal få sterkere gjennomslag i neste Stortingsperiode.

Naturvernforbundet Hordaland jobber tverrpolitisk for å få flest mulig parti til å gjennomføre den mest miljøvennlige politikken. Bedre miljøpolitikk gjør det enklere å leve mer miljøvennlig. Dette må til for å redusere klimagassutslippene og ta vare på naturmangfoldet. Naturvernforbundet håper denne undersøkelsen gir velgerne bedre kunnskap om hvilke miljøprioriteringer Stortingskandidatene har for de neste fire årene, og ønsker alle et godt miljøvalg 14. september 2009.

Miljøvalgundersøkelsen er utført av nestleder Nils Johnsen (foretaksøkonom NHH/Master fra BI og adm. org. fra UiB) og daglig leder Nils Tore Skogland (samfunnsøkonomi fra UiB) i Naturvernforbundet Hordaland.

Undersøkelsen er også omtalt over to sider i Bergens Tidende 21. august, og i NaturVest nr 3-2009.

fremkommer ved at gjennomsnittscoren automatisk er plassert i et sekssdsdelt utfallsrom der 6 er høyeste karakter og 1 er lavest karakter.

Miljøvalgundersøkelsen viser hvilke standpunkter kandidatene har for den neste Stortingsperioden, men den er ingen vurdering av gjennomført politikk. Det blir opp til den enkelte velger å vurdere kandidatenes gjennomføringsevne og valgbarhet.

Partier med toppkarakter på Miljøvalg 2009

De Grønne, Rødt, Krf, og SV

Kandidater med toppkarakter på Miljøvalg 2009

Sondre Båtstrand (De Grønne), Torstein Dahle (Rødt), Laila Dávøy (Krf), Gina Barstad (SV), Audun Lysbakken (SV) og Lars-Henrik Paarup Michelsen (V)

Foto forside: Partiet Rødt, Miljøpartiet De Grønne, Krf, Sv, Audun Haalaas, Sp, Ap, Fred Jonny, thomas@icu.no, CF Wesenberg og Frp.

Gina Barstad og Audun Lysbakken
Sosialistisk Venstrepartiet
to kandidater har i store trekk gitt identiske og gode miljøsvar. Dette gir partiet toppkarakteren 6.

Sondre Båtstrand
Miljøpartiet De Grønne
gjør de mest miljøvennlige valgene og får toppscore på alle spørsmålene. Dette gir partiet toppkarakteren 6.

Arbeiderpartiet sine fem kandidater gir sprikende, men mest under middels gode miljøsvar. Magne Rommetveit får karakteren 5, men Per Rune Henriksens med karakteren 2 trekker partiets sluttsam ned. Resten av gruppen, bestående av Anne Grete Teigen og Hilde Magnusson Lydvo, får karakteren 3. Samlet gir dette partiet karakteren 3.

Fremskrittspartiets førstekandidat Arne Sortevik og andre kandidat Gjermond Hagesæter har svart på undersøkelsen uten å bruke spørreskjemaet. Deres svar er til gjengjeld identiske. At kandidatene ønsker raskere togforbindelse fra Bergen til Oslo er positivt. Det som trekker mye ned, er at de er helt uenige i spørsmålene om nei til ny rullebane på Flesland, beskyttelse av naturområdene utenfor Herdla i forbindelse med ny skipsled til Bergen, nei til ny lettevirksomhet, tilbaketrekking av konsesjon for CO₂-utslipp fra gasskraftverket på Mongstad om rensingen uteblir, strengere regler for energibruk i bygg, hensynet til naturmangfold ved småkraftkonsesjoner og forbud mot bruk av olje og gass til oppvarming i bolig. Det trekker også ned at de er delvis uenige i å gi økt støtte til kollektivtrafikken og 1 kr per kilowattime i støtte til ENØK-tiltak. Fremskrittspartiet har gitt den klart dårligste besvarelsen av partiene. Samlet gir dette partiet karakteren 1.

Filip Rygg og Laila Dāvøy
Kristelig Folkepartis to kandidater gjør begge gode miljøvalg, men Laila Dāvøy er mer positiv når det gjelder hensynet til naturmangfold enn andre kandidat Filip Rygg. Samlet gir dette partiet toppkarakteren 6.

Venstre gir relativt gode miljøbesvarelser samlet sett, men Lars Sponheim trekker snittet litt nedover, blant annet ved å svare delvis uenig på spørsmålene om elektrifisering av personbiltrafikken og bedre bevaring av naturmangfold. Samlet gir dette partiet karakteren 5.

Høyre sine tre kandidater gir sprikende, men mest under middels gode svar. Partiets førstekandidat Erna Solberg har til tross for flere purringer, ikke tilkjenne gitt sine miljøvalg. Det har derimot partiets andre kandidat Øyvind Halleraker, partiets tredjekandidat Henning Warloe og fjerdekandidat Eivind Nævdal-Bolstad. Henning Warloe bidrar til å trekke partiets miljøkarakter fra 2 til 3. Det er særlig Warloes støtte til strengere regler for energibruk i bygg og raskere Bergensbane, samt at han er delvis enig i å forby olje og gass i boliger og å gi høyere ENØK-støtte, som trekker opp sammenlignet med de andre Høyre-kandidatene. Samlet gir dette partiet karakteren 3.

Torstein Dahle
Rødt gjør også de mest miljøvennlige valgene og får toppscore på alle spørsmålene. Dette gir partiet toppkarakteren 6.

Senterpartiet sine to kandidater gir flere gode miljøbesvarelser, men har bare et middels godt resultat samlet sett. Svarene om Øystesevassdraget, hensyn til naturmangfold og CO₂-rensing på Mongstad trekker mye ned. Samlet gir dette partiet karakteren 4.

Naturvernforbundet Hordaland
Pb. 1201, sentrum
5811 Bergen

Tlf. 55 30 06 60
hordaland@naturvern.no

www.naturvern.no/hordaland

Gi miljøet din stemme. Bli medlem i Naturvernforbundet

Naturvernforbundet arbeider for å beskytte naturen og spare miljøet slik at menneskelig virksomhet ikke overskrider naturens tålegrenser. Naturvernforbundet ble dannet i 1914 og er landets eldste og mest fremtredende natur- og miljøvernorganisasjon. Vårt arbeid muliggjøres av medlemskap og støtte. Alle som blir medlem hos Naturvernforbundet Hordaland blir samtidig medlem i Norges Naturvernforbund og det lokal- og fylkeslaget der de bor. Som medlem får du:

- * Medlemsmagasinet Natur og Miljø 4 ganger i året. Bor du i Hordaland får du tilsendt NaturVest fire ganger årlig.
- * Rabatt på kundekort hos NSB (medl.pr. 550 kr, full pris 750 kr). Kortet gir deg normalt 30 prosent rabatt på togreiser og gjør det billigere å reise miljøvennlig.
- * Rabatt på klimavennlig oppvarming og energisjekk av huset på oljefri.no Les mer på www.oljefri.no.

- Hovedmedlem (200 kr første år, 350 kr etter første år)
- Student (100 kr første år, 175 kr etter første år)
- Pensjonist/trygdet (100 kr første år, 175 kr etter første år)

Vil du bidra til å beskytte naturen og spare miljøet?

Meld deg inn på naturvern.no/hordaland/innmelding eller send sms med kodeord NATUR til 2077